

БПОУ «Горно-Алтайский педколледж»

АРЧЫН

ВЕРЕСК

(состин энциклопедиязы)

Тургузаачы Ютеева Р.У.

**Ак мөңкүлү тайгадан
Керектеп алган кой арчын.
Артап калган јонымды
Арутап берзен кой арчын.**

Арчын көбөк сөөктү улустын байлу өзүми.

**Корум ташту тайгадан
Керектеп алган кой арчын.
Короп калган јонымды
Аластап берзен кой арчын**

**Ўлүкеең (Ай) адагыстың 3 жаңызынанг ала 3 эски-
зине јетире тудунатан ару ийдени бектеер ле оскурер,
кара ийдени астадар ла 1оголтор аргалу байлу алас
учурлу јыраа агаш. Кун аайынча 6 катап эбире айлан-
дырып, бажынан ала будына чыгара томдоор.**

З.Т.Тырысова «Ўргүлјиктинг учугы—Алтай јанг»

**Кроме этого, можжевельник обладает сильнейшими
дезинфицирующими свойствами. Это «знают» даже
животные и птицы. Например, степной орел высти-
ляет дно своего гнезда веточками можжевельника.**

КЫРЧЫН

Эр кижинин јоби јогынан
арчы-кырчын айылдан чык-
пас.

јиилектери

Экелген арчын-кырчыннын бӯр-
леринен сындырып,
От энеге эштеп салар.

Улуска арчын берзе,
олордон ак сӯт алар.

Эштеп бӯлиир.

Арчынды айылда бийик-
те ару јерде тудар.

Үлүкеең (Ай) адагыстың 2 эскизинен ала 2 жаңызына жетире ле конок күндерде тудунатан кара ийдени јийле јоголтор, аруның кемин тудар аргалу байлу алас учурлу јыраа агаш. Кезик јерлерде эчки артыш деп адайт. Кырчын үч айры тегенектү. Арчын-кырчын тижилү, эркектү. Эркек арчын-кырчын үрендү, оның үрендерин эм-томго керек болзо, алканып суранала сындыратан јанду.

З.Т.Тырысова «Үргүлјиктинг учугы—Алтай јанг»

